

§ 16

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen kaupunkistrategian 2017-2021 käsittelyn yhteydessä esittämästä toivomusponnosta kaupungin mahdollisuuksista olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa

HEL 2017-010765 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategian 2017-2021 mukaan Helsinki korostaa toiminnassaan ekologisia arvoja ja erottautuu globaalin vastuun paikallisen toteuttamisen kansainvälisesti verkottuneena edelläkävijänä.

Helsinki ottaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjunnassa vakavasti ja torjuu ilmastonmuutosta kunnianhimoisesti. Helsinki asettaa tavoitteeksi 60 prosentin päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistaa hiilineutraalisuustavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035 ja varautuu valtion mahdolliseen päätökseen hiilen käytön kieltämisestä energia- tuotannossa.

Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan sekä uudisrakentamisessa että vanhan rakennus kannan korjaamisessa. Helsingin energiatehokkuus normit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat. Uusiutuva energia ja energia-tehokkuus pyritään yhdistämään Helsingissä optimaalisella tavalla paitsi yksittäisissä rakennuksissa myös alueellisesti. Liikenteen päästövähennyksiä toteutetaan koko Helsingin liikennejärjestelmässä niin pyöräilyn ja kävelyn suosiota lisäämällä kuin sähköautojen, sähköbussien ja raidejoukkoliikenteen osuutta nostamalla. Uusiutuvaa energiaa lisätään niin pienessä kuin suuremmissa mittakaavassa.

Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita toteutetaan Helsingissä yhteistyössä yritysmaailman ja kaupunkilaisten kanssa. Päästövähennysten toteuttamisesta laaditaan vuoden 2018 helmikuun loppuun mennessä aikataulutettu toimenpideohjelma. Kaupungin ilmastotyöryhmän raportti ja Helenin hyväksytty kehitysohjelma toimivat pohjana työlle.

Kaupungin perustehtävä on järjestää asukkailleen laadukkaita palveluja ja luoda edellytyksiä virikkeelliselle ja hauskalle elämälle. Toimiva kaupunki näkyy konkreettisina tekoina, valintoina ja arkea helpottavina asioina ihmisten jokapäiväisessä elämässä. Toimiva kaupunki tarkoittaa

taa sitä, että päiväkodit ja koulut löytyvät läheltä ja niihin on turvallista kävellä ja pyöräillä.

Helsinki pyrkii hahmottamaan paremmin globaalia murrosta ja lisää henkilöstönsä ymmärrystä tekoälystä ja muista maailmaa muuttavista teknologioista sekä niistä mahdollisuuksista, mitä tämä kehitys avaa kaupunkilaisille. Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin mahdollisuuksiin olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ovat merkittävät, koska asiakkaitamme ovat tulevaisuuden helsinkiläiset ja päättäjät. Toimialan ympäristöjohtamiseen ja opetussuunnitelmiin on sisällytetty ympäristökasvatus, jossa päiväkodit, koulut, oppilaitokset ja työväenopistot opastetaan edistämään ilmastonmuutosta torjuvaa toimintaa ja elämäntapaa. Eri oppiaineiden ympäristökasvatusosissa, ympäristö- tai kestävän kehityksen ohjelmissa, ekotukihenkilötyössä sekä luonto- ja leirikouluissa tutustutetaan lapset, oppilaat ja opiskelijat monipuolisesti ja kullekin ikäluokalle sopivalla tavalla luonnon monipuolisuuden säilyttämisen vaikutuksiin, ekologiseen tapaan toimia, energian säästöön, jätteiden lajitteluun, erilaisiin uusiutuvan energian tuotantomenetelmiin ja arkipäivän valintojen vaikutukseen hiilijalanjälkeen. Helsingin lähikouluperiaate mahdollistaa koulumatkojen tekemisen jalan ja pyöräillen. Pidempien koulumatkojen matkatuki ohjaa oppilaat julkisten liikennevälineiden käyttöön.

Toimialan hankinnoissa painotetaan ekologisuutta ja elinkaariajattelua hankittujen tuotteiden ja palveluiden koko käyttöajan ja myös käytöstä poiston jälkeisiä vaikutuksia. Hankintojen palvelukuvausten kautta on päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja työväenopistojen jokapäiväisessä toiminnassa mahdollisuus vaikuttaa ruoka-, siivous-, kouluisäntä- ja kiinteistöhuoltopalveluiden mahdollisimman ekologiseen toimintaan niin käytettyjen työmenetelmien kuin raaka- ja puhdistusaineiden osalta. Myös irtokalusteiden, varusteiden, koneiden ja laitteiden hankinnassa huomioidaan valintojen ympäristövaikutus. Hankittavat kalusteet ovat kestäviä, korjattavia sekä materiaaleiltaan kierrätettäviä ja digiohjelman myötä hankittavat laitteet entisiä energiataloudellisempia.

Mahdollisuutena ja haasteena voidaan nähdä toimialan suuri kiinteistö-kanta, jonka teknisestä ylläpidosta iso osa on kaupunkiympäristön toimialan kiinteistöhuollon vastuulla. Haasteena energiatalouden näkökulmasta on kiinteistöihin tehtävät perusparannukset, joissa painovoimaisen ilmanvaihdon muuttaminen koneelliseksi lisää kiinteistön energiakulutusta energiaa säästävistä rakennusteknisistä ratkaisuista huolimatta. Lisäksi toiminnan kautta tehtävä energian säästön vertailu ja

23.01.2018

mittarointi erilaisissa rakennuksissa sekä käyttäjille tarjottavat kannustimien vaativat jatkossa kehittämistä yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Toimialan kiinteistöt tarjoavat hyvät edellytykset esimerkiksi aurinkoenergialaitosten rakentamiseen katoille ja julkisivuihin. Suuressa kiinteistökannassa hyvien käytänteiden monistaminen on mahdollista laajasti ja vaikuttavasti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen tekemästä toivomusponnosta 31.1.2018 mennessä.

Ponnassa todetaan seuraavaa: ”Hyväksyessään strategian valtuusto edellyttää, että selvitetään kaupungin mahdollisuudet olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.”

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano